

іншого приміщення, паралельно внести відомості до ЄРДР, якщо вони не внесені, викликати слідчо-оперативну групу і провести обшук приміщення, в якому знаходиться відповідна особа, до постановлення ухвали слідчого судді на підставі ч. 3 ст. 233 КПК України із метою врятування майна, обшукати особу, вилучити необхідні предмети та надалі невідкладно звернутись із клопотанням про надання дозволу на проведення відповідного обшуку.

Щоденні практичні проблеми, з якими стикаються працівники поліції, прокурори, судді дають підстави вважати про необхідність доповнення КПК України та запровадження механізму проведення особистого обшуку особи, із подальшим «узаконенням вказаного обшуку» слідчим суддею. Такі зміни, безумовно, будуть сприяти як дотримання прав і свобод особи, так і можливістю законно протидіяти злочинності.

У той самий час, підняте питання потребує більш комплексного вивчення, тому пропонуємо учасникам конференції приєднатися до її обговорення та запропонувати власні бачення стосовно шляхів її вирішення.

Одержано 16.04.2018

УДК 343.98

Іван Іванович Малий,

*аспірант кафедри криміналістики, судової медицини
та психіатрії Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ВИКОРИСТАННЯ РОЗШУКОВИХ ЗАХОДІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ В ПРОЦЕСІ РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ

Огляд належить до числа початкових, неповторних та незамінних слідчих (розшукових) дій. Правоохоронна практика свідчить, що дану слідчу дію не можна замінити іншими слідчими (розшуковими) діями. Під час огляду місця події оглядають усі об'єкти, які можуть мати відношення до вбивства. Огляд – це процесуальна дія, яка полягає у безпосередньому сприйнятті об'єктів з метою виявлення слідів злочину та інших речових доказів, з'ясування обставин події, а також обставин, що мають значення у кримінальному провадженні.

Огляд є однією з першочергових та невідкладних слідчих (розшукових) дій, яка регламентується ст. 237 КПК України.

До основних завдань слідчого огляду можна віднести: вивчення, з'ясування та фіксація обстановки й інших обставин, що мають значення для кримінального провадження; відновлення картини злочинної події; виявлення, фіксація, вилучення, дослідження й оцінка слідів вбивства і особи злочинця та інших речових доказів; встановлення механізму злочинної події; з'ясування характеру впливу особи, яка учинила злочин, на навколишнє середовище; встановлення, виявлення та затримання особи, яка учинила вбивство; встановлення (з'ясування особи) потерпілого та очевидців учиненого злочину; встановлення мотивів учинення злочину; встановлення кількості злочинців, час перебування на місці злочину, способу прибуття та зникнення з місця події; виявлення обставин, що сприяли або перешкоджали учиненню злочину; виявлення (встановлення) негативних обставин; отримання необхідної інформації для висунення слідчих і розшукових версій стосовно події і механізму злочину та його учасників; одержання вихідних даних для організації подальших слідчих (розшукових) дій та розшукових заходів щодо розшуку і затримання злочинців за «гарячими слідами», виявлення викраденого майна; перевірка відомостей, що отримані оперативним шляхом, та ін.

Вибір тактики огляду залежить здебільшого від оперативної інформації, наданої слідчому, що дозволяє попередньо зорієнтувати слідчого на характер злочинної діяльності та особу, яка, можливо, вчинила злочин. До такої інформації можна віднести: а) можливий час учинення вбивства, шляхи проникнення і відходу злочинців, місцезнаходження знарядь злочину; б) результати пошуку очевидців злочину, прочісування місцевості, використання службово-розшукових собак, застосування при огляді технічних засобів; в) можливу кількість осіб, які вчинили злочин, використання транспорту, зброї, підроблених документів, мотиви вчинення убивства; г) типові способи вчинення злочину або укриття знарядь злочину; д) осіб, які є джерелами доказової інформації.

Ефективне проведення огляду потребує використання низки сил та засобів розшукової діяльності. Так, проаналізувавши погляди науковців О. В. Синьокого, М. В. Жогіна, Ф. Н. Фаткулліна,

В. І. Попова, К. О. Чаплинського щодо системи розшукових заходів, що застосовуються під час оглядів при розслідуванні вбивств, можна поділити їх на три групи:

а) загороджувальні та охоронні заходи (наприклад, патрулювання, посилення охорони, оточення території, організація засідок, блокування місцевості);

б) попереджувальні заходи (оповіщення населення про учинений злочин та усі територіальні органи з метою організації спільних заходів);

в) допоміжні заходи (застосування службово-розшукових собак, переслідування злочинців за «гарячими» слідами, використання криміналістичних обліків, інформаційно-пошукових систем, візуального спостереження).

Отже, паралельно з проведенням огляду співробітники оперативних підрозділів поліції повинні здійснювати розшукову роботу, яка спрямована на виявлення та затримання осіб, причетних до учинення злочину; встановлення потерпілих та очевидців вбивства; опитування свідків, очевидців та потерпілих стосовно злочинної події; виявлення і збирання доказів та ін.

Досягнення мети огляду можливе за умови своєчасного його проведення, використання різноманітних тактичних прийомів та методів. Для визначення послідовності проведення огляду необхідно враховувати слідчу ситуацію, що склалася, і використовувати наявну оперативно-розшукову інформацію про учинене убивство, визначаючи найбільш ймовірні місця знаходження слідів злочину та інших речових доказів.

Одержано 11.04.2018

УДК 347.91

Лідія Михайлівна Мазур,

*аспірант Харківського національного університету
внутрішніх справ*

ПРАВО ОСОБИ НА СПРАВЕДЛИВИЙ ТА ВІДКРИТИЙ РОЗГЛЯД СПРАВ СУДОМ ЯК МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Забезпечення належного функціонування судової системи та ефективного здійснення правосуддя є основою нормального існування та стабільного розвитку сучасної держави та суспільства.